У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 159. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1971 No. 159. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 27 серпня 1971

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНА ЛАВА ПРИСЯЖНИХ У НЮАРКУ, Н. ДЖ., поставила в стан обвинувачення комісаря Портового Управління Ню Йорку Волтера Г. Джонеса у зв'язку з дефравдацією 2,4 мільйона долярів у зорганізованому ним банку Мідленд Банк енд Траст Компані в Парамусі, Н. Дж. Водночас із цим поставлено в стан обвинувачення двох керівників цього банку в одержанні 66 000 долярів хабарів за уділення незабезпечених позичок деяким грецьким корабельним компаніям. Обвинувачений Волтер Джонес — видатний діяч республіканської партії стейту Ню Джерзі в повіті Берґен.

ПОСАДНИК МІСТА НЮ ЙОРКУ ДЖОН ЛІНДЗІ звернувся до генерального прокуратора ЗСА Джона Н. Мічелла з вимогою підтримати схвалення федерального закону про заборону продажу ручної зброї, тобто револьверів. У своєму зверненні Ліндзі покликувався на факт, що за останнє десятиріччя згинуло у ЗСА понад 560 поліцаїв, в тому числі три четвертих від ручної зброї.

ОДЕРЖУВАЧІ ДОПОМОГИ з титулу суспільної опіки в Ню Йорку, покликані до праці згідно з новим стейтовим законом, почали працювати при впорядкуванні й замітанні парків, майданів для ігор тощо. Правління міста обраховує, що в Ню Йорку є яких 30 до 50 тисяч осіб, одержувачів допомоги, здібних до праці. Вони мають працювати без окремої винагороди.

НОВИЙ БОЛІВІЙСЬКИЙ РЕЖИМ правого спрямування очолюваний полк. Банзером Суарезом, подав до відома, що провідні діячі попереднього лівого режиму одержать дозвіл виїхати з Болівії за кордон. Більшість провідників цього режиму повтікали до чужих амбасад і перебувають під їх охороною. Попередній президент ген. Торрез сховався в перувіянській амбасаді і виїхав уже до Перу.

Д-Р ДЕНІЄЛ ЕЛЛСБЕРҐ, спричинник викрадення секретних документів з Пентаґону, одержав від Асоціяції для виховання в журналістиці висловлене в окремій резолюції признання за його „цінний вклад для справи — „народ має право знати" ". Еллсберґ має відповідати перед судом за недозволене посідання урядових секретних документів.

У ВАШИНҐТОНІ ПОСТАВЛЕНО В СТАН ОБВИНУВАЧЕННЯ колишнього генерального прокуратора стейту Вест Вірджінія К. Доналда Робертсона, його брата й одного службовця Федеральної Житлової Адміністрації за ошукування уряду й одержування хабарів.

В МІСТЕЧКУ ГАРРИСОН, СТЕЙТУ НЮ ЙОРК, арештовано трьох студентів гайскулу у Вайт Плейнс, за понівечення і вбиття 13 звірят в гаррисонському дитячому зоологічному парку. Усі три — це сини поліцаїв. Вдершися до звіринця, ці 16-17-літні юнаки вбили десять крілів, двох голубів й одну курку.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ЗСА найменувала свого ґенерального секретаря Ґуса Голла на свого кандидата у президентських виборах 1972 року. Під час пресової конференції Голл заявив, що він не має ніяких ілюзій щодо висліду виборів, але хоче „здобути вплив на ідеї мас". Кандидатом на віце - президента призначила американська компартія 31-літнього філядельфійського негра Джарвіса Тайнера.

У СВІТІ

СОВЄТИ МАЛИ ПЕРЕВОДИТИ військові маневри в Болгарії. Три совєтські дивізії вже зосередились недалеко кордонів Румунії, що мало такий наслідок, що Румунія проголосила тайну мобілізацію і поставила у стан бойової готовости свою армію і міліцію. Британські і французькі дипломати буцім-то переконали кремлівських володарів, щоб вони відкликали ті маневри, під покришкою яких Совєти могли б перевести інвазію до неслухняної Румунії: такий новий совєтський експеримент міг би розпутати війну.

У СТОЛИЦІ ПІВНІЧНОЇ ІРЛЯНДІЇ БЕЛФАСТІ ВИБУХЛА сильна бомба, підкинена в будинку дирекції електрівень. Згинув один молодий чоловік і 35 жінок було ранених. Бомба знищила сходи, якими втікали мешканці й урядовці з того будинку, тому пожежна сторожа мусіла всіх їх рятувати. Підпільна Ірляндська Республіканська Армія і католицький кардинал Вілліям Гонвей засудили той акт терору, застосований супроти невинних цивільних осіб.

У ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНІ ЗАКІНЧИЛОСЬ турне мішаних хорів із трьох американських середніх шкіл, разом 120 юнаків і дівчат. Вони перевели в ЧССР три тижні, мавши скрізь, де виступали, величезний успіх. Чеські комуністичні власті спершу поставились до них з великим недовір'ям та, між іншим, заборонили їм співати релігійних пісень. Але безпосередньо перед своїм відлетом американські молоді хористи відспівали на летовищі у Празі Гендля „Аллилуя", що тисячі слухачів прийняли бурхливими оплесками.

АФРИЦІ ПОГРОЖУЄ нова війна: військо Уґанди вдерлося на кілька кілометрів вглиб сусідньої Танзанії, але після сутички з танзанцями завернуло назад. Обидві сторони чваняться „перемогою". Уґанда твердить, що її танзанський президент Джуліюс Ньєрере, який дав притулок прогнаному з Уґанди президентові Мілтонові Оботе, разом з цим останнім підготовляє збройний переворот в Уґанді сполучений з інвазією до Уґанди.

В ЄГИПТІ ПЕРЕРВАЛИ суд над 91 високими військовиками й видатними політиками, оскарженими в організуванні державного перевороту. У першому дні тієї розправи в Каїро привели на залю тільки 12 підсудних, між ними кількох колишніх міністрів. Всі вони запевняли про свою невинність, а оборона поставила під сумнів, чи військовий суд має право судити їх. Дальшу розправу визначено на 4 вересня.

ДО ТОКІЮ В ЯПОНІЇ ПРИБУВ один із близьких співробітників комунокитайського прем'єра Чу Ен-лая, Ванґ Ку-хуан, як спеціяльний висланник китайського комуністичного уряду на похорон 88-літнього японського діяча Кетсо Матсамури, який був активним прихильником японсько - китайської співпраці. Китайського комуністичного гостя японці приймали з почестями і японський прем'єр Ейсаку Сато переведе з ним розмови про можливості покращання китайсько - японських відносин.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКІЙ МИТРОПОЛІЇ ПРОГОЛОШЕНО 20-го ЛЮТОГО 1972-го РОКУ ДНЕМ ПОМІСНОСТИ УКЦЕРКВИ

Філядельфія. — Місцевий український католицький щоденник „Америка" з 27-го серпня ц. р. надрукував повідомлення, в якому сказано:

У вівторок, 25 серпня ц. р. відбувся у Ворінґтон, Па, спільний Соборчик Філядельфійського, Редінґського, Вашинґтонського, Джерзісиського й Трентонського Деканатів, у якому взяли участь Митрополит Амврозій Сенишин, Єпископи-помічники Іван Стах і Василь Лостен та сорок священиків-парохів із згаданих деканатів.

Архиєрейську Божественну Літургію і Панахиду в співслуженні деканів, о. шамб. М. Харини й о. А. Борси, відслужив Митрополит в 9-ій годині рано в церкві св. Анни.

На Соборчик були приготовані доповіді: Літургійна — о. Атанасія Пекара, ЧСВВ, „Постійний Дияконат" і друга „Канонічне Право й Український Католицький Патріярхат" — о. д-ра шамб. Віктора Поспішила та „Студії про целібат" — докторанта о. Рональда Попівчака. Беручи до уваги актуальність тем, розвинулася широка дискусія, в якій забирали голос: о. М. Гринчишин, ЧНІ, о. В. Головінський, о. В. Грабець, о. М. Пиріг, о. Т. Бариляк, о. М. Старух, о. В. Москаль, о. д-р Ісидор Нагаєвський, о. шамб. С. Сулик, о. М. Канаван, о. А. Бурак, о. Р. Ревак, о. Т. Атаманюк, о. В. Кармазин, о. К. Бердар. Відповіді на порушені справи давали преле́ґенти та модератор Соборчика о. шамб. М. Харина.

Обідню перерву використано для зроблення спільної світлини та висловлювання своїх думок у приватній дискусії, а в часі самого обіду, о. декан М. Харина склав Митрополитові Амврозієві побажання з нагоди подвійного Ювілею: 10-річчя на митрополичому престолі й 40-річчя священства, а присутні священики відспівали многоліттєвіє.

Митрополит у своєму слові подяки вказав також на важливу дату в історії Української Церкви, яка в'яжеться із вісімдесятиріччям Його Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа Сліпого, що припадає в лютому 1972 року й з цієї нагоди проголосив День Помісности Української Католицької Церкви в Філядельфійській Митрополії, який призначено на 20-го лютого 1972.

Для оформлення відповідних резолюцій, що стосувалися б намічених доповідей, назначено Комісію, у склад якої увійшли о. д-р шамб. Віктор Поспішил, о. д-р шамб. Василь Макух, о. д-р Михайло Гринчишин, ЧНІ, о. д-р Ісидор Нагаєвський і докторант о. Роналд Попівчак. Укладені ними резолюції відчитано в пополудневому засіданні, передискутовано й прийнято з відповідними змінами чи доповненнями.

Була також нагода до дискусії в справах, які видвигали присутні Отці, а які стосувалися їхніх місцевих проблем. По вичерпанні програми й додаткових запитів Деканальний Соборчик у Ворінґтоні закрив молитвою Владика Іван Стах — інформує „Америка", подаючи одночасно такий текст проголошення Дня Помісности:

ПРОГОЛОШЕННЯ ДНЯ ПОМІСНОСТИ УКЦ

Вкоротці сповниться десять років від часу, коли Українська Католицька Церква й українська суспільність у вільному світі відзначували в 1962 р. 70-річчя життя Ісповідника - каторжника

(Закінчення на стор. 4-ій)

Адвокати робітничих спілок не радять вдаватися на судову дорогу в акції проти замороження цін і платень

Вашинґтон. — Зібрані тут у четвер 26 серпня ц. р. сто двадцять і п'ять адвокатів і правних дорадників робітничих спілок ЗСА вирішили у висліді своїх нарад не започатковувати судових справ проти встановленого урядом през. Ніксоном замороження цін і заробітних платень. Подаючи таку пораду проводові АФП-КІО, адвокати рекомендували йому замість того опрацювати власну економічну програму і старатися її провести леґіслятивним шляхом з допомогою схвалення відповідних законопроєктів у Конґресі. Таку акцію мали б започаткувати робітничі спілки після закінчення 90-денного періоду замороження. Офіційного комунікату про нараду адвокатів і її вислідн не проголошено. Вони подали тільки в довірочному меморандумі свої рекомендації проводові АФП-КІО, який мав би започаткувати конкретну акцію. Остаточне рішення в цій справі проголосить президент АФП-КІО Джордж Міні. В загальному адвокати мали дораджувати дуже обережну політику в акції проти економічної програми през Ніксона, яка на думку провідників робітничих спілок обтяжує найбільше і в першій мірі працюючих людей.

Нюйоркські „Джаєнтс" перейдуть в 1975 році до Ню Джерзі

Ню Йорк. — Губернатор стейту Ню Джерзі Вілліям Кейгілл подав до відома, що одна з найбільш знаних американських футбольних команд нюйоркські „Джаєнтс" („Велетні") будуть грати, починаючи з 1975-го року на збудованому спеціяльно на території стейту Ню Дж. — на Луках Гакенсаку в Іст Рутерфорді при шляху но. 3 — стадіоні. Керівники „Джаєнтс"-ів підписали договір, в якому зобов'язалися відбувати свої змагання протягом тридцят років на новому стадіоні. До того часу, значить до кінця сезону 1974 року, вони гратимуть, як і досі на нюйоркському Єнкі Стадіоні. Заходи в справі перенесення „Джаєнтс" до Ню Джерзі були започатковані вже давніше. Ще в березні ц. р. губернатор Кейгіл сповістив, що він добився порозуміння в цій справі з президентом „Джаєнтс"-ів Веллінґтоном Т. Мара. Новий стадіон буде приміщений у спортовому комплексі, що має бути збудований коштом 200 мільйонів долярів на 750-акровій площі при шляху но. 3 поблизу Ню Йорку. Намагання посадника Ню Йорку Джона Лндзі затримати „Джаєнтс"-ів в його місті залишилися безуспішними. Сповіщають про домовлення з „Джаєнтс", губернатор Кейгілл назвав цю подію великим днем стейту Ню Джерзі і нюройкських „Джаєнтс"-ів. Він підкреслив, що Ню Йорк не втратить цілком цієї футбольної команди, бо вона гратиме дуже близько від Манґеттену.

Під час суду Сімас Кудірка домагався звільнення Литви

Париж. — У паризькому виданні „Геральд Трибюн" журналіст Анатоль Шуб помістив одержані нелеґально з СССР матеріяли про судовий процес над литовським моряком Сімасом Кудіркою, який намагався втекти з совєтського корабля на американський катер і був брутально виданий в руки большевиків. Прокурор вимагав присудити С. Кудірці 15 років каторги з конфіскацією майна, за приписувану „зраду". Але підсудний заявив, що він не почуває себе винним, бо його рішення виїхати за кордон не суперечить Деклярації Прав Людини ОН, що її підписав і Совєтський Союз. Підсудний врешті сказав, що йому не так важливо, скільки його триматимуть у в'язниці: „Важливе те, щоб Литва стала вільною". В заключному слові С. Кудірка сказав, що пригадує, як у роки другої світової війни він вчився у Вільні: за фашистів там були дві тюрми, а за большевиків збудували сім тюрем. „Тільки смерть Сталіна врятувала литовський народ від повного фізичного винищення. Однак, по-суті совєтська політика в Литві ніяк не змінилась. Тепер нам загрожує повільна смерть — шляхом асиміляції. Але ми не хочемо вмирати, — казав на суді С. Кудірка. — Впродовж 10 років лісові брати б'ються проти совєтської влади, і за ті роки загинули ще 50 тисяч литовців. Атлантійська Хартія, хоч обіцяла народам свободу, виявилась мертвим словом."

До Сімаса Кудірки приїздили у в'язницю представники КҐБ, ще перед процесом, і домаґалися, щоб він на суді виступив проти литовських націоналістів і литовських еміґрантів. За це йому обіцяли легший засуд. Натрапивши на відмову, представники КҐБ погрожували карою смерти. На суді С. Кудірка сказав, що він віруючий католик і коли б його мали вбити, то він попрохає останнього права — висповідатись і прийняти св. Причастя. У кінці судової розправи С. Кудірка знову вимагав звільнити Литву, дати їй національно-державну незалежність, без окупаційних російських військ. Його засудили на 10 років важких таборів.

Вибори у Південному В'єтнамі предметом суперечки на Паризькій конференції

Париж. — У четвер 26-го серпня відбулося 127-ме з черги засідання Паризької конференції про В'єтнам, на якому найбільше часу забрала полеміка довкола виборів у Південному В'єтнамі: в найближчу неділю 29 ц. м. відбудуться там вибори до парляменту, а 3 жовтня — вибори президента і віцепрезидента країни. Голова північно-в'єтнамської делеґації Хуан Туї назвав ті вибори фарсом, що його вирежисерував Вашинґтон. Голова південно-в'єтнамської делеґації Фам Данґ Лям гнівно відповів, що північно-в'єтнамські комуністи мають найменше право критикувати будь-чиї вибори, бо коли вони так ревно заступаються за чисті демократичні вибори, то хай запросять закордонних журналістів на вибори у Північному В'єтнамі. Голови делеґації В'єтконґу, пані Нгуєн Ті Бінь, не було на тому засіданні. Воно було коротке, нецікаве і — як всі попередні — невдачне. Засідання, яке мало вдбутися в наступний четвер, відсунено до 9 вересня ц. р. з уваги на національне свято в Північному В'єтнамі 3 вересня.

Амбасадор Кітінґ в Індії боронить політику ЗСА проти індійських критиків

Ню Делі. — Американський амбасадор в Індії, колишній сенатор з стейту Ню Йорк Кеннет Кітінґ, різко натаврував фальшиві вістки, що їх ширить індійська преса, приписуючи Америці різні вигадані задуми і діла. Зокрема, Кітінґ рішуче заперечив, наче б американські старшини вишколювали пакістанських вояків у війні проти бенґальських партизанів у Східньому Пакістані, а вістку, наче б Америка плянувала вислати своє військо з Південного В'єтнаму до Східнього Пакістану, Кітінґ назвав негідною його відповіді. Кеннет Кітінґ заявив, що цілі американської і індійської політики в теперішньому конфлікті довкола Східнього Пакістану, в якому західньо-пакістанська армія завела режим терору, тотожні: знайти політичну розв'язку проблеми, яка вможливила б понад сім мільйонам бенґальських втікачів вернутися до дому „безпечно і з довір'ям". Антиамериканські настрої в Індії породив факт висилання Америкою далі до Пакістану зброї за давньою американсько-пакістанською умовою. Сам Кітінґ буцім-то дораджував урядові у Вашинґтоні припинити висилку зброї Пакістанові. Американський амбасадор користується двотижневиком, що його видає американська амбасада в Ню Делі: пів мільйона того часопису розсилається всім видатнішим індійським діячам і всій індійській пресі.

Група видатних громадян з Ізраїлю прибула з відвідинами до СССР

Москва. — 26 серпня ц. р. прилетіла до Москви з Ізраїлю група видатних жидівських діячів, на запрошення так званого Совєтського Мирового Комітету, що його створили большевики спеціяльно для того, щоб уладжувати „неофіційні" відвідини закордонних гостей, корисні для совєтської закордонної політики. Всі тих шестеро відвідувачів — некомуністи, за винятком одної жінки, і всі вони опозиційні до теперішнього уряду Ґолди Меір, але всі вони мають чималі впливи, будучи чи-то членами ізраїльського парляменту (кнессету), чи професорами або журналістами. Совєтська преса короткою заміткою повідомила, що з Ізраїлю прибули відвідувачі, „щоб познайомитись з життям у Совєтському Союзі". Припускають, що ті гості з Ізраїлю переведуть розмови однаково з лідерами жидів в Совєтському Союзі, як теж з представниками совєтського уряду. Один з відвідувачів, д-р Дан Мірон, професор гебрейської літератури в університеті в Тель Авіві, заявив, що „покращання відносин між СССР і Ізраїлем невідхильне й воно повинно прийти в недалекому часі". Коментатори вважають, що Москва хоче продемонструвати арабам, що вона може замиритися з Ізраїлем, якщо в арабських державах будуть посилюватись протикомуністичні настрої. В цьому році виїхало 5.000 жидів з СССР. У квітні виїхало 1.300 осіб, але в травні і червні ця цифра впала до 300.

На Союзівці закінчився 18-ий Курс Українознавства

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — В середу 25 серпня ц. р. тут закінчився 18-ий з черги Курс Українознавства, влаштовуваний кожного року на цій оселі Українським Народним Союзом. В курсі брало участь тридцять й один студент, в тому числі 20 дівчат і 11 хлопців. Відбувався курс, як і минулими роками, під керівництвом проф. Василя Стецюка і проф. Івана Близнака, та докторатки Гардвардського Університету Галини Дуди. На закінчення курсу в середу ранком були прочитані дві доповіді — одна для учасників курсу проф. Мирона Куропася про Українську Церкву до Другої світової війни і друга для курсантів і ширшої публіки — сен. Павла Юзика про українців у Канаді. Увечері цього ж дня відбулася врочиста вечеря з приводу закінчення курсу, в якій разом із курсантами взяли участь батьки, учителі та члени Головного Екзекутивного Комітету і Головної Ради УНСоюзу: гол. предсідник Йосип Лисогір, заступники гол. предсідника Марія Душник і сен. Павло Юзик, гол. радний Мирон Куропась, як також гість з Канади професор Оттавського Університету Константин Біда, та управитель Союзівки Володимир Квас. Після вечері була проведена курсантами коротка мистецька програма, в рямцях якої були виконані пісні „Ой, з-за гори кам'яної" — муз. Леонтовича, дві народні пісні „Соловей..." та „Розпрягайте, хлопці, коні", чотири дуети при фортепіяновому супроводі Орисі Цибрівської. Декламацію вірша О. Олеся „Тихше, тихше. . ." виконала Ольга Шкафаровська з Йонкерсу. Після концертової частини відбулася роздача свідоцтв закінчення курсу усім тридцять й одному курсантам та відмічення найкращих студентів.

Шевченківська Фундація в Канаді має понад 400 тисяч долярів

Оттава. — Запляновaна на один мільйон долярів Шевченківська Фундація в Канаді вже розпоряджається сумою пожертв від українського громадянства у висоті 401 689 долярів. Як повідомив на засіданні Дирекції Шевченківської Фундації її екзекутивний директор д-р С. Кальба, за минулий діловий рік Фундація зросла на 47 449 долярів. Дотепер найбільшим жертводавцем був п. Іван Хрін з Віндзору, який передав на Фундацію 16 тисяч долярів. Впродовж минулого ділового року Фундація видала з прибуткових відсотків на культурні цілі українців у Канаді 10 689 долярів, з того 5 000 дол. на перевидання „Кобзаря" Т. Шевченка з рамени КУК для вжитку в українському шкільництві. Президентом Шевченківської Фундації є д-р І. Глинка, а його заступником — сенатор Павло Юзик, заступник гол. предсідника УНС на Канаду. Фундація, завданням якої є допомагати з прибуткових відсотків розвиткові української мови й культури у всіх її проявах у Канаді, дотепер вже виплатила на такі потреби разом від початку існування понад 32 000 долярів.

Археологічні розкопи підтверджують переказ про леґендарного Кия, засновника міста Києва

Київ. — Київська „Літературна Україна" з 24 серпня ц.р. і також інші київські газети подали за РАТАУ повідомлення такого змісту:

„Переказ про Кия, легендарного засновника міста, яке стало потім «матір'ю міст руських», підтверджують розкопки на Старокиївській горі.

„«И быша три братья: единому имя Кий, а другому Щек, а третьему Хорив, и сестра их Лыбедь... сотворища градь во имя брата своего старейшого и нарекоша имя ему Киев». Так говорить запис Нестора-літописця про виникнення столиці Київської Русі. Але де й коли це було? Вивчаючи візантійські джерела, провадячи археологічні розкопки в різних місцях Києва, вчені дедалі більше схилялись до думки, що первісне ядро стародавнього Києва, його дитинець, Кий заснував приблизно в VI-VII столітті, і має воно міститись на Старокиївській горі. Ця гора височить біля урвистого берега Дніпра.

„Розкопки тут провадить загін Київської постійно діючої експедиції Інституту археології АН УРСР. На глибині двох метрів, у культурному шарі, дослідники виявили невелику піч. У спресованому попелі лежав цілий і розбитий випалений глиняний посуд.

„— За характерною формою і способом виготовлення ми віднесли цей посуд до пам'яток так званого корчацького типу, які вперше було знайдено в селі Корчак Житомирської області, — говорить керівник загону науковий працівник інституту В. К. Гончаров. — Знахідки датуються шостим століттям. Є підстави вважати, що ми натрапили на дитинець Кия, місце, звідки «пішла руська земля».

„В пізніших шарах знайдено залишки найдавнішої світської кам'яної будівлі на Русі, стіни її були прикрашені фресками. За характе-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Президія Верховної Ради УССР розглядала прохання про помилування засуджених

Київ. — Під керівництвом голови Президії Верховної Ради УССР О. Ляшка на засіданні президії 17 серпня розглянено низку „актуальних питань". Між ними преса на першому місці подала „ратифікування договору про заборону розміщення на дні морів та океанів і в його надрах ядерної зброї та інших видів зброї масового нищення, підписаного від імени Уряду Української ССР у Москві 3-го березня 1971 року". Але крім такої формальности, Президія Ради УССР ще розглядала: „Пропозиції і зауваги, висловлені депутатами на першій сесії Верховної Ради УССР восьмого скликання, проєкт Водного кодексу УССР, питання про винагороду багатодітних матерів". Київські газети з 18 серпня повідомили, що та ж Президія розглядала справи „про прийом у громадянство Української ССР та про помилування засуджених". Докладніших повідомлень у цих двох справах не подано, а довгі інформації про засідання 17 серпня заповнені докладним переліком думок промовців про згаданий ратифікований договір — про заборону розміщення зброї на дні океанів і морів...

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

50-річчя УВО

В новій історії України започаткування підпільного збройного руху і його оформлення в одну Українську Військову організацію — УВО в 1921 році, як і пізніші дії й акції цієї організації займають своєю ролею і значенням одне із перших видатних місць. Після закінчення Визвольних Змагань і відходу з'єднань Українських Армій з України й останніх їх спроб — Зимових походів — повернутися на українську територію і встановити на ній українську державну владу — створення Української Військової Організації було спрямоване на ту ж саму мету.

Була створена Українська Військова Організація за почином і з участю вояків і старшин найкращої української збройної формації часу Визвольних Змагань — київських Січових Стрільців — тих, що прославили себе і в обороні і в здобуванні столиці України Києва. Примушені розв'язатися, як військова формація, і скинути військовий однострій, ці ж військовики фактично не склали зброї й залишилися вірними ідеї збройної боротьби за визволення України, продовжуючи цю боротьбу підпільними революційними засобами і на західніх і на східніх землях.

Своєю ідеєю й чином творці Української Військової Організації запалили покоління української молоді двадцятих і триддятих років, пробуджуючи серед них революційний дух, волю до життя і боротьби, і то в найтяжчих, безвихідних інколи умовах ворожих окупацій. В час загального дефетизму і зневіри у власні сили після прогри у Визвольних Змаганнях існування й дії УВО були переломовими. Це з Української Військової Організації вийшла і під її ідейним впливом оформилася у великий політичний рух — Організація Українських Націоналістів, члени якої створили й очолили згодом прославлену широко в світі своїми бойовими операціями, боями й рейдами Українську Повстанську Армію.

Відзначаючи 50-річчя постання УВО, українська еміграція у вільному світі вшановує разом із цим пам'ять її творців, провідників і організаторів, у першій мірі тих, що, діючи в її проводі чи в рядах, віддали своє життя для здійснення її ідей і мети, між ними — сотника Івана Андруха та поручника Миколу Опоку — провідників УВО в Києві, розстріляних большевиками 1921 року та полковника Євгена Коновальця — команданта УВО, вбитого московською бомбою в Роттердамі у травні 1938 року. Ідею збройної боротьби освятили вони своєю кров'ю.

Забезпечування спини

„Збалянсований компроміс" — як висловився речник французького уряду про порозуміння амбасадорів 4-ох великодержав у справі Берліну — завів надії берлінців, що буде знесений „мур ганьби" і завів надії всіх німців, що будуть покладені підвалини під об'єднання роз'єднаної Німеччини. А все ж ще два-три роки тому, не кажучи про часи Хрущова, якого позбавили влади несповна сім років тому, не можна було й думати про те, що Москва леґалізує політичні, культурні й господарські зв'язки Західнього Берліну з Західньою Німеччиною і накине своїм східньонімецьким слугам згоду, щоб мешканці Західнього Берліну могли їздити до комуністичної частини міста й краю з пашпортами Німецької Федеративної Республіки.

Ці очевидні поступки збоку Москви, продиктовані теж німецьким комуністам, стали можливими тільки в часі, коли раптом зактуалізувалась давня примара кремлівських володарів: загроза „оточення" Совєтського Союзу. Довгі роки після другої світової війни, коли Німеччина лежала ще в руїнах, у Москві покутував страх перед відродженням німецького мілітаризму і неонацизму. Коли ж Західня Німеччина стала зразком „господарського чуда" і поставила в рямцях Атлантійського Союзу (НАТО) найсильнішу західньо - европейську суходільну армію, цей московський страх перед німцями прибрав патологічних познак. А втім, коли у Західній Німеччині канцлером став соціяліст Віллі Брандт, то Совєтський Союз підписав з ним пакт неагресії, не вимагаючи від Західньої Німеччини ані виступлення з НАТО і проголошення „невтральности", ані повного її роззброєння. Це тільки тому, що вже за рік перед сенсацією відвідин Ніксона в Пекіні Совєти рішили на всякий випадок забезпечити собі „спину" в Европі.

І коли читаємо, що Микола Підгорний і Леонід Брежнєв поїдуть незабаром до Парижу, щоб дістати від Франції згоду на велику міжнародну конференцію европейської безпеки, то це дальший доказ, що Москві потрібна ґарантія, що ніхто не буде піддавати під сумнів її стану посідання в Европі, і що тому не буде загрози війни на тому континенті. Бо Москві потрібний спокій в Европі з уваги на Китай і треба забезпечити собі спину.

В. Давиденко

„ПОЛІТИЧНИЙ ЩОДЕННИК"

З серії підпільних видань, що появляються в СССР, „Ню Йорк Таймс" в числі з 22 серпня опублікував уривки з 11-х чисел (усіх, невідомих на Заході вийшло нібн 70) „Політичного Щоденника" — органу російських „ліберальних соціялістів". Виходить цей нелегальний періодик, як твердять його редактори, вже сім років.

„Політичний Щоденник" почав нібн появлятись регулярно після усунення Хрущова в жовтні 1964 р., а його останні числа з критичних позицій насвітлюють період правління Брежнєва-Косиґіна. Близький своїм характером до вже добре знаної на Заході „Хроніки поточних подій", він містить, звичайно, не підписані політичні есеї, передруки різного роду петицій до урядових і партійних найвищих установ, листи і документи, рецензії на нові книжки, витяги з чужинецьких публікацій, політичні чутки і міркування.

Коментатор „Ню Йорк Таймсу" вважає, що на кремлівську верхівку суґестії, подавані в „Щоденнику" і інших підпільних виданнях, жадного впливу не мають. Бо, наприклад, пропоновані в тих виданнях відкриті дискусії в найбільш актуальних справах і досі заступають найсуворішою контролею всіх засобів комунікації з широкими масами населення. „Щоденник" підтримує право Солженіцина друкувати в СССР свої твори, але ім'я цього письменника і досі заборонене, а його твори появляються лише на Заході. „Щоденник" вимагає повного і найбільш об'єктивного н а с вітлення сталінського періоду, але Кремль поставив рішуче „табу" на цій болючій темі.

В питаннях закордонної політики редактори „Щоденника" стоять в опозиції до совєтської підтримки арабів у їх конфлікті з Ізраїлем, але ця підтримка не зменшується, а зростає. Свого часу „Щоденник" також симпатизував Дубчекові в його спробах будувати „соціялізм з людським обличчям", але це ніяк не завадило совєтським танковим дивізіям окупувати Чехо - Словаччину. Лише в китайському питанні і в пропаґованому Москвою бажанні встановити міжнародну контролю продукції атомової зброї „ліберальні соціялісти" підтримують московське Політбюро.

Читачі „Щоденника" вперше довідуються не з офіційної преси, а із зреферованих у ньому вияснень Анастаса Мікояна про нібито дійсні причини усунення Хрущова від влади. Цей один із найближчих приятелів поваленого диктатора у вузькому гурті співпартійців заявляв:

„Годі заперечувати незвичайні здібності Хрущова. Це був визначний борець за мир, за ліквідацію наслідків культу особи і за розвиток соціялістичної демократії. Але з часом товариш Хрущов допустився серйозних помилок у своїй праці. Ці помилки, — твердив Мікоян, який затримувався у партійній верхівці до 1966 р., — зростали й збільшувались внаслідок суб'єктивізму Хрущова, його вже похилого віку — він мав уже 70 років і склеротичного стану. Він став занадто подразливий, непосидячий і перебував у постійних подорожах, на ходу розв'язуючи найважливіші проблеми. В його промовах було більше емоцій, як резону. Почавши говорити, він не міг спинитись".

„На засіданні Президії ЦК КПСС, — казав, Мікоян, — ніхто Хрущова не ображав і боронився він сам. Деталів цього засідання ми не опубліковували, не бажаючи їх загострювати і прилюдно прати брудну білизну. Я переконаний, що діяли ми правильно і зробили добре діло. І тепер у проводі Центрального Комітету панує нормальна атмосфера. Кожний висловлюється вільно. Раніше говорив лише Хрущов".

Проте, надії інтелектуалів на дальшу лібералізацію після усунення Хрущова не справдились. І виявилося це передусім в ділянці літератури. Справа Солженіцина, — твердять редактори „Щоденника", — тісно пов'язана з справою Сталіна. У той час, як ліберали сподівались, що режим Брежнєва ширше прохилить двері до свободи слова, старі партійці покладають надії на регабілітацію Сталіна.

На зборах партійних ідеологів у жовтні 1966 р. кілька промовців закликали визначити ролю Сталіна під іншим кутом зору. А п а р т і й н ий секретар Грузії, Стуруа одверто заявив: „Ми горді, що ми — сталінці. І я є сталінець тому, що ім'я цієї людини асоціюється з перемогою нашого народу в роках колективізації та індустріялізації. Я є сталінець тому, що ім'я Сталіна зв'язане з перемогами нашого народу в роках великої вітчизняної війни. Я є сталінець тому, що ім'я Сталіна асоціюється з перемогами нашого народу в повоєнних роках у відбудові економіки". 70% присутніх на цих зборах, — сказано в „Щоденнику", — оплескували цього промовця.

Бучні святкування з нагоди століття з дня народження Леніна „Щоденник" оцінює так:

„На жаль ці святкування мали передусім формальний і помпезний характер. Їх зовсім не використано для глибокої наукової аналізи майбутнього п о л ітичного курсу і для з'ясування тих проблем, які стоять сьогодні перед нашим народом і країною. Серед величезної кількости публікацій присвячених Ленінові лише в кількох не повторювалось загальновідомих фактів з його життя і діяльности. Масивна і надзвичайно коштовна пропаґанда не залишила сліду в умах більшости совєтського народу, навіть школярів і студентів. Ленінський мавзолей був відкритий для відвідувачів щодня, але звичайні черги людей перед ним навіть зменшилися".

„Хоч „Політичний Щоденник", стверджує коментатор „Ню Йорк Таймсу", уникає дублювати інші видання „Самвидаву" з інформаціями про арешти політичних опозиціонерів, „Щоденник" віддає окрему увагу судовим процесам і тим особам, які неправно були суджені і карані за сталінських часів. Типовим з цього погляду є вміщений у ньому лист, адресований до Косиґіна. Автор цього листа пише, що підсовєтські люди мають „багато питань, на які не дістають прямих відповідей в пресі, радіо і в промовах наших партійних та урядових провідників. І тому не дивно, що вони починають шукати тих відповідей в закордонних радіопересиланнях".

Навіть при поверховній аналізі наведених вище витягів з „Політичного Щоденника" постає питання: хто ж є його автори і редактори, оті, як їх називають, „ліберальні соціялісти"? Вони виразно в своєму нібн підпільному виданні підтримують Брежнєва і його кліку, отже сучасний режим в СССР. Вони не визнають існування підсовєтських народів, — для них є лише один „совєтський", отже російський народ. Усі їх критичні виступи скеровані лише на скріплення наявного стану, на оздоровлення і лібералізацію відносин, зокрема в літературі. Їх журить, що 100-літній ювілей Леніна належно не скапіталізовано. Критика закордонної політики в „Щоденнику" цілком вкладається в політичну програму тих „ревізіоністів" із ЦК КПСС і КҐБ, які на закритих засіданнях виступали проти окупації Чехо-Словаччини. „В и яснення" Мікояна в справі усунення Хрущова ніяк не розкриває дійсних причин того „безкровного перевороту".

Що ж це — зозулине яйце, підкинуте в „захалявну літературу"? Творчість журналістів з КҐБ, в якому напевно також є „ревізіоністи"? Дуже можливо. Треба думати, що таких зозулиних яєць (див. Програма демократичного руху), знесених на Луб'янці чи у Франкфурті в Німеччині де міститься централя московського НТС, є куди більше.

І. Лучишин

БАНКРУТСТВО СОВЄТСЬКОЇ СИСТЕМИ

Дотеперішній досвід показав, що вся соціяльна й політична система, створена Леніним і його послідовниками, виявилася цілком неживтєздатною і наперед засудженою на природне занидіння.

Не зважаючи на невгаваючий терор комуністичних узурпаторів, що ґанґстерським способом захопили і тримають диктаторську владу над народами, їх система тотального застрашування людности з часом перестає жахати людей, зокрема молоде покоління, що народилося і зросло під комуністичним терористичним режимом.

Серед цього молодого покоління появляються безстрашні, героїчні супротивники комуністичної системи поневолення людини й цілих народів. Не дивлячись на жорстокі кари за спротив системі поневолення: на запроторювання супротивників комуністичного свавільства до тюрем, до концентраційних таборів чи всаджування здорових людей до КҐБ-івських психіятричних лікарень, спротив комуністичному п о н еволенню невпинно зростає. Про це свідчить поява т. зв. „самвидаву", тобто поширення протирежимної таємної літератури, не охопленої державною комуністичною видавничою контролею. Публічна незалежна думка широких кругів передової інтеліґенції висмикнулася з-під диктаторської монопартійної контролі.

В країнах під комуністичною монопартійною диктатурою починає дедалі поширюватися незалежна публічна критична думка — особливо серед кругів інтеліґенції. Наприклад, про совєтський т. зв. соціялізм люди розповідають таке:

„У нас будова соціялізму проходить через такі дві фази свого розвитку: перша фаза — це змагання з труднощами його росту, друга фаза — це невпинний і щораз більший зріст труднощів... вже „збудованого соціялізму"...

Вислід такий, що на місці обіцяного, широко вихвалюваного соціялізму залишилася тільки диктаторська сваволя комуністичних злочинців - брехунів та їхнє тотальне поневолення людини!

Цю сумну дійсність пізнали всі „визволені" Москвою народи, що їх облудна московська пропаґанда величає „братніми народами".

Найновішою такою „братньою країною" стала й Чехо - Словаччина. Серед її людности курсують тепер такі інтимні розмови: „Що таке „братні країни?" — Відповідь: „Це такі країни, що попали під московське володіння".

А тепер совєтські окупанти дбають ревно за те, щоб людність „братньої країни" не тільки слухала, але й виявляла „любов" до накиненого комуністичного режиму, що його вона глибоко ненавидить...

Кілька прикладів з буднів „визволеної" ЧСР

Політику поневолення ЧСР провадять тепер совєтські окупанти через своїх „дорадників", що засіли на всіх ключових позиціях „братньої країни". Але ці „дорадники" подають свої накази - розпорядження не прямо, а посередньо через своїх слухняних чеських і словацьких комуністичних поплентачів - с т а л іністів, висунених окупаційною владою на відповідальні пости республіки, як, наприклад, Василя Біляка, Капека, Індру, Кареля Гофмана та інших. І теперішній перший секретар чехо - словацької комуністичної партії — Ґустав Гусак поставлений Москвою під такий тиск своїх же сталіністів, які кожної хвилини можуть його замінити на іншого кремлівського вислужника. Через те Гусак став податливий на всі вказівки московських „дорадників".

Кремлівські наставники тероризують і мстяться на учасниках протимосковської революції за ери Дубчека 1968 року. Самих же головних „риб", як Дубчека, Смрковського і тов., яких цілком ізольовано від будь-якого політичного впливу, покищо не чіпають, обмежуючися судовими процесами проти другорядних супротивників совєтської окупації, як, наприклад, проти колишнього фільмового директора Альойса Поледняка, що свого часу був віце - президентом парляменту. Засуджено на чотири роки тюрми Владіміра Скутіну, відомого телевізійного коментатора за часів влади Дубчека. Карають навіть спортовців, що свого часу виявили ворожість до московських окупантів.

Найкращих інтелектуалів, непевних для комуністичних диктаторів, позбавлено їх попередньої умової праці. Вони змушені шукати фізичної праці в промисловості. Наприклад, видатний соціолог проф. д-р Ярослав Кльофач, викладач у політичній високій школі в Празі працює як перший помічник робітника центрального огрівання в одній празькій фірмі, — разом з істориком проф.Карлом Капляном.

Багато тисяч працівників, викинених під час останньої чистки з комуністичної партії позбавлено їхньої праці. Вони змушені шукати інших зайнять десь на провінції.

Керівники підприємств одержали наказ провести чистку від усіх „непевних" елементів, особливо таких, що будь-коли неприязно висловилися проти російських окупантів. Вони мусіли звільнити з праці бодай якусь кількість своїх працівників навіть зовсім невинних, аби лише показати свою льояльність супроти окупантів.

Спілка Письменників, що під час „революційної весни" 1968 р. відіграла визначну ролю у демократичному відродженні країни, тепер очищена від усіх „контрреволюціонерів" і фактично зліквідована. Теперішні сталінські можновладці створили нову Спілку Письменників, до якої ніхто з дійсних письменників не хоче вступати.

Редакції теперішніх часописів обсаджені найслабшими журналістами, яких здебільшого ніхто не знає. Багатьом добрим письменникам і визначним журналістам заборонено працювати в їхній професії. Вони заробляють на прожиття як допоміжні робітники, шофери, і то часто на провінції, бо не могли знайти праці в столичному місті. Відносно щасливі ті автори, що переклади їх творів видані за кордоном або їх театральні твори грають на сценах Заходу. Це єдине джерело їх екзистенції, хоч комуністична влада стягає собі значну частину шляхом штучного зниження валютного курсу та окремого оподаткування. А все ж для таких письменників це має велике значення, головно для їх моральної підтримки. До таких щасливців, що їх твори презентовані на Заході, належать Людвік Вацулік, Мілян Кундера, Вацлав Гавель, Павел Коговт та інші.

У трилітню річницю совєтської окупації ЧСР кремлівські імперіялісти завершили її єдиним логічним з їхнього боку актом: регабілітацією давнішніх сталіністів, що їх в часі „празької весни" викинуто з КП.

Тепер з наказу кремлівських вождів привернено в

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

„АЖ РАЗ ПРИЙШОВ ЦАРЕВИЧ"

Прикро мені до цього признатися, що мої фейлетони опинилися недавно під обстрілом критики, — ви і не повірили б з котрого боку. З боку моїх добрих сусідів та земляків з Вібрецького повіту, панства Татухів! Під час панелю на цю тему, що відбувся в апартаментах моїх сусідів на 6-ій вулиці, першим забрав слово господар дому:

— Пишеш ти, небоже, — сказав пан Татух, — у цій своїй „Свободі" всякі банялюки, — і про ім'янини, і про христини та всякі золоті ювілеї, але ні слівцем досі не писнув про найважливішу подію світової ваги: чому не присвятив фастона тому російському царевичеві, що воскрес був із мертвих на п'ятому каналі і процесувався з нашим урядом за спадок по небіжчикові-цареві?

— А й справді! — сплеснула руками пані Татушиха. — Звідки він узявся, такий лисий та й вусатий?.. Аж тепер собі пригадав, що він круглий сирота. Слухай, старий, чи тобі не здається, що він чисто похожий на того артистого з Голлівуду, що відогравав ролю Тараса Бульби?

— Бульба — бульбою, — легковажно махнув рукою пан Татух. — Тут, розуміється, справа не в бульбі, а в тому, чи пощастить такому москалеві-чарівникові зачарувати легковірних американців і виканючити такий тяжкий ґрейцар!

— Та... може щось йому там капне, — зідхнула пані Татушиха, — але найбільшу суму гроша, як то звичайно буває, лоєри заберуть.

— Ба! „Заберуть!" Якого дідька лисого заберуть, коли ніхто злічити не може, скільки сих більйонів чи мільярдів золотих рублів лежить у сейфах! Самий капітал може якось обрахують, алеж з процентами буде велика заморока. Бо тут, прошу я тебе, народи вже проценти від процентів, а від тих процентів — ще проценти від процентів! Хіба попросять собі на поміч пана директора Пуцила з Народного Союзу або пана інженера Раковського з нашої Кредитівки: він, кажуть, майстер від додавання або віднімання процентів.

— Я одного не можу зрозуміти, — сказала задумано пані Татушиха, — як то воно є: зразу писали в книжках і газетах, що з цілої царської родини врятувалася живою одна лише, наймолодша дочка, Анастезія, котру так файно показували на мувіс при [illegible]-ій вулиці, аж всі люди плакали. Тепер, виходить, що Анастезію большевики заструпили, а синочок, Олексій, врятувався... Чи ти не думаєш, старий, що в тому всьому скривається якесь шахрайство?.. А може дочка вдалася до американських докторів, щоб переробили її на хлопця? Все ж таки, що мужчина — то мужчина, може з ним будуть більше разуватися, ніж з бідною дівчиною, та ще й сиротою!

Я думаю, що теорія пані Татушихи про спадкоємців царських скарбів заслуговує на увагу ширшої громадськости. А яка ваша думка в цій справі?

Ікер

БУКОВИНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ

У Києві перебував Буковинський Ансамбль пісні і танцю, і там записано на звукову стрічку, для випуску платівки, 22 пісні й співанки у його виконанні. Ансамбль повернувся до Чернівець з довгої мандрівки, під час якої виступав у Казахстані, на Уралі, на Кавказі, Кубані та в Криму. Виступи Буковинського Ансамблю викликають захоплення у глядачів. Київське видавництво „Мистецтво", сповістила „Радянська Україна" з 19 серпня, випустило збірник „Буковинський розмай", до якого ввійшли „найкращі твори з репертуару буковинських мистців".

В. Чапленко

ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СВІТЛІ АДИГЕЙСЬКОЇ ТЕОРІЇ

(3)

Спочатку слово „вы" вільно поєднувалось із тим то тим дієприкметником (бо це були вільні вислови), а потім у різних говорах чи в племінних мовах закріплювались ті чи ті дієприкметники, і, залежно від того, які голосні „зустрічались" чи скупчувались у виникнених внаслідок злиття двох слів в одну лексему, виникали такі чи такі явища вокалізму в цій лексемі (слові). Якщо „вы" поєднувалось із „илъы" (це адигейський дієприкметник, творений шляхом відкидання інфінітивного наростка — „н"), що означало „худоба, що проорює борозну, оре", то утворювалось скупчення звуків „ыjы" (тут „jы" з адигейського „и", що являє собою двозвук). У цьому скупчені обоє „ы" — голосні непевного творення, і, згідно з наявною ще й досі в адигейській фонетиці закономірністю, „ы" після „j" могло всередині слова випасти, а „j" асимілювався з попереднім „ы", внаслідок чого поставав звук повного творення „і"[6]). Так виникло „і" в українському „віл" (кінцеве „ы" пізніше, через стадію „ъ", відпало). Отже, воно це „і" було в цьому утворенні з самого початку, а не постало з „о", як досі думали. Якщо „вы" поєднувалось із „уІуэ", то поставало с к у п ч е ння звуків „ыýы" („ýы" з „у", що являє собою двозвук), з якого останнє „ы" могло випасти, а півголосний „ý" асимілювався з попереднім „ы", внаслідок чого виникав звук повного творення „у". Так виникло говіркове північноукраїнське й закарпатське „вул". А що випадання другого звука „ы" було тільки можливе, але не обов'язкове (як це й досі є в адигейських мовах), то замість однозвуків могли виникати двозвуки, наявні й досі в північноукраїнському діялекті. Певну ролю відігравала в цих звукозмінах наголошеність того чи того звука в скупченні звуків чи перенесення наголосу поза його межі (на закінчення), тоді виникали або висхідні чи нисхідні двозвуки або однозвуки, як от у формі „вола" в українській мові. Звук „о" в російському „вол" виник внаслідок того, що замість звука „ы" у слові „вы" міг бути взаємозамінний із „ы", теж редукований звук „э", а другим словом було „уІуэ", і їх поєднання давало скупчення „эýы", з якого „ы" випадало, а з „эý" виникав звук повного творення „о".

Із сказаного видно, що „ікання", „укання" та двозвуки були з самого початку діялектичні одночасні явища, а не явища якогось історичного розвитку, — такими вони залишилися й досі в українській мові, а в польській і словацькій — як „укання".

А про давність українського „ікання" й „укання" свідчить спорадична наявність їх і в інших індо-европейських мовах. Якщо взяти, наприклад, слово „нуль", що походить з латинського „nullus", що значить „ніщо", а також англійське „nil", що значить „нічого", а також „нуль", то вони утворились із слова „ны", що в сучасних адигейських мовах означає „око" й „отвір", та з тих же дієприкметників, що ввійшли до складу слова „віл", а це призвело до аналогічних явищ у їхньому вокалізмі. Семантично це утворення пояснюється тим, що графічне накреслення нуля у вигляді літери „о" це спочатку було зображення й ока та отвору, а „илъын" означало ще (поряд з отим відзначеним „проорю в а т и борозну, п е р е с трибувати" при читанні чисел через „порожнечу", бо нуль нічого не означав. Форма „ноль" (з „о" всередині) виникла так, як і в слові „вол". Такі самі закономірності можна відзначити в англійському „nit", „nut", що значить „горіх" (тут „ны" означає зовнішню обсяжність), а також в англійських „hill", „hal", „hol", в яких наявна внутрішня й зовнішня обсяжність, тобто закономірне явище семантичної антонімічности. Для їх утворення я знайшов відповідні „адигейські" словаскладники, але за браком місця не можу тут цього викладати.

Якщо „ікання" й „укання" є не тільки в українській мові, а й у латинській та в англійській, то це свідчить, згідно з принципами порівняльно-історичного методу, про те, що воно зародилось ще на ґрунті індо-европейських мов, до яких у давнину, мабуть, належали й адигейські мови, що їх в даному разі я використав як ключ до з'ясування цього складного питання. Але тільки в українській мові „ікання" склалось у систему чергування, що охопила велику кількість утворень, а в цьому певну ролю відіграли, мабуть, аналогія та інші шляхи „вирівнювання" граматичних форм. У російській мові „ікання" навіть як спорадичного явища немає.

З'ясував я з подробицями й українське „ікання" пов'язане з „ѣ" та самий загадковий звук „ять", та ще й теж у всеіндо-европейському маштабі, але у цій статті немає місця для цього матеріялу.

Дуже показова в такому ж розумінні історія виникнення характерних для українських прізвищ форм на — „ко" („Мелешко"), на — „енко" („Чапленко") та на — „ук" („Кацук"), „ак" („Лащак"). Я їх вивів з адигейського „къо", що значить „син" чи „парость" роду взагалі, а це також свідчить про велику давність цих форм.

Але відзначені в цій статті особливості української мови — це тільки окремі крихти з тих матеріялів, що я їх зібрав у своїх дослідах на доказ давнього походження й самобутности української мови.

[6]) Див. про це у згаданім кабардинсько-російськім слівнику, стор. 493.

(Кінець).

ІВАНОВІ РУБИЧЕВІ — ВОЯКОВІ І ГРОМАДЯНИНОВІ В ОСТАННЮ ДОРОГУ

Про неочікувану і передчасну смерть Івана Рубича повідомила вже „Свобода". Подаємо тепер перебіг його похоронів, якими зорганізована українська громада відпровадила його на вічний спочинок.

Дві панахиди в похоронному заведенні, поминальну Богослужбу в церкві та надгробні молитви відправили парох української католицької церкви св. Івана Христителя декан о. шамб. Василь Середович та сотрудник о. Пилип Бумбар, а парох у зворушливій проповіді попрощав Покійника від парохіян, які вщерть виповнили простору церкву.

св. п. Іван Рубич
(* 27.VI.22 — † 4.VIII.71)

Перед відкритою домовиною попрощав Покійника від громади д-р Михайло Логаза, який, між іншим, сказав:

„Зовсім ненадійно приходиться нам, ось тут, попрощатись із усім нам добре знаним сл. п. Іваном Рубичом, поручником 1-ої Дивізії УНА із Другої світової війни, та у спільних наших молитвах за спокій його шляхетної душі приготовити його до останньої мандрівки...

„З глибоким жалем усієї нашої зорганізованої громади попрощаємо його словами нашої традиційної вже, тужливо-журавлиної пісні, що нею наш нарід, від часу новітнього відродження нашої державности, відпроваджує на вічний спочинок своїх заслужених вояків:

„Чуєш, брате мій,
товаришу мій,
Відлітають сірим шнурком
журавлі у вирій...

„І поет, і композитор — оба вложили глибину осіннього смутку і жалю по втрачених весні і літі у своїх рідних гніздах та висловили глибокий трагізм неможливости повороту із чужини до рідних гнізд через велике море. Бо вже сил у крилах не стало...

„Життєвий шлях сл. п. Івана почався 49 років тому у рідній надпрутянській Коломиї, а звідтіля пішов він широкими як море, і далекими, як тепер наша Україна, шляхами у життя, яке почерез воєнне лихоліття Другої світової війни, почерез німецькі касарні Нойгаммеру, почерез рідні поля під Бродами, що їх його військові друзі так обильно зросили своєю кров'ю, почерез тяжкі бої в Альпейських горах та почерез побут у таборах воєннополонених в італійському Ріміні та врешті по тяжкій зарібковій праці в Англії — перед 12-ти роками привів Покійного до берегів цієї країни, вже з його родиною — дружиною Наталкою та маленькими ще тоді дітьми Тарасом і Мирою. Приїхав до нашого міста (Сиракюз, Н.Й.), бо тут ждали на нього помічні руки і теплі родинні серця його рідних, а передусім його брата, мґ-ра Михайла.

І вже тут між нами своєю молодечою енерґією та тяжкою працею переборов він усі так добре відомі нам трудноші нового іміґранта.

„Він швидко станув твердо на власні ноги, придбав власну хату, підховав діточок, дав їм підставову освіту, в тому й рідношкільну — й неначе розпростер вже свої дужі крила до високого лету, аби ще дати високу освіту своїм дітям. Та ці крила відмовили йому послуху...

„Св. п. Іван дуже скоро став прикладним членом нашої зорганізованої спільноти. Скромний і безпретенсійний — був він усюди, де треба було рук до праці. А був Він в управах майже всіх наших місцевих організацій, учителем та кількалітнім головою Батьківського Комітету при Школі Українознавства ім. Лесі Українки, в УККА, в „Самопомочі", в Кредитівці, в Організаціях Визвольного Фронту, в ОбВУА, в УНС та інших, а теж жертводавцем на всі наші національні чи церковні потреби і незаступимим співробітником при влаштовуванні наших громадських імпрез.

„З виробленим почуттям громадського обов'язку він радо брав на себе громадські роботи і їх совісно та докладно виконував. І кожний знав, щб на нього, як співробітника, можна було здатись на сто відсотків...

„З його смертю наша громада поважно зубожіла і кожна її клітина відчує його передчасну втрату так, як відчула її найближча родина.

„Боже Провидіння післало йому легку смерть — без фізичних терпінь, вирвавши його із пульсуючого життя, і може саме в цей спосіб відплатило йому за всі труди для родини і громади, що вщерть виповнили його життя..."

∴

Опісля прощав Покійника від членства Організацій Визвольного Фронту проф. д-р Микола Богатюк.

На цвинтарі української католицької парафії прощальні слова виголосили д-р Іван Подюк та сотник інж. Богдан Підгайний із Торонто від Централі Братства кол. вояків 1 УД УНА.

В традиційній тризні в Українському Народному Домі, що нею проводив Микола Ґоджак, взяли участь 160 громадян.

Молитву провів о. шамб. В. Середович, а серію промов започаткував побратим по зброї д-р Святослав Клюфас, що його глибокочуттєву промову зілюструвала така ж зворушлива пісня із пластинки „Отаман Стрілець", муз. М. Фоменка до слів Яра Славутича.

Промовляли ще: п. Іван Пігуляк, о. Павло Шпірук, парох УПЦеркви св. Луки, д-р Іван Подюк і найближчий побратим по зброї, поручник Тарас Ґут, який у жмуті споминів згадував заслуги Покійника, як організатора таборового життя, а зокрема спорту, для 12 тисяч полонених дивізійників у Ріміні.

Мґр Михайло Рубич із наглядним зворушенням подякував від родини учасникам похоронів, а о. Шпірук закінчив тризну молитвою.

В похоронах взяли організовану участь всі місцеві бувші вояки 1 УД УНА, члени ООЧСУ, молодь Пласту, а панахиди віспівав хор „Сурма", під диригентурою Зенона М'ягкого.

∴

Для утривалення пам'яті про заслуженого Покійника переведено, під проводом п. Павла Ткача, збірку на наші церковно-національні цілі.

Замість квітів на його свіжу могилу зложили:

НА „ЦЕРКУ В ПОТРЕБІ":

По 50 дол.: Д-р Олександер Гудзяк, мґр Михайло Рубич, д-р Василь Саляк (Філядельфія).

По 25 дол.: Е. М. Кульчицькі (Ню Гейвен), д-р Михайло Семчишин.

По 20 дол.: Д-р Святослав Клюфас, д-р Михайло Логаза.

По 10 дол.: Д-р Микола Богатюк, Михайло Гриб, Осип Зачкевич, Павло Карпишин, „Пластприят", Галина Сіра (Чикаґо, Ілл.), інж. Теофіль Фраціян, Школа Українознавства ім. Лесі Українки.

По 5 дол.: Петро Башуцький, Михайло Болозовський, Микола Богайчук, Петро Бзовецький, Богдан Бочан, Василь Будзяк, Іван Бурак, Олекса Бриндзя, Дмитро Винарчик, Іван Волошин, Степан Грицик, Іван Горбатий, Євген Гусак, Микола Годжак, Ярослав Динька, Володимир Дмитришин, Омелян Єней, Василь Жабич, Василь Жмур, Степан Жмур, Михайло Зарічний, Степан Купровський, Анна Курилко, Степан Луцак, Петро Луцишин, Дмитро Лозинський, Теодор Іванів, Зеновія Маркопольська, Евстахій Машталір, Володимир Мельничук, Теодор Мельник, Олекса Минко, Михайло Микитин, Ілько Мигдаль, Григорій Піколецький, Микола Павлів, Павло Пічкур, Василь Равлінко, Степан Рекуляк, Григорій Свєнціцький, Євген Тишко, Павло Ткач, Ярослав Трач, Катерина Пастушанчин, Василь Фенцор, Олекса Шевчук, Тимотей Шоробура, Іван Шушняк, Іван Щербаневич, Лев Чумак.

Разом: 570.00 дол.

НА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ 1 УД УНА:

По 10 дол.: Осип Зачкевич, Школа Українознавства ім. Лесі Українки.

По 5 дол.: інж. Роман Войтович, Василь Возняк, Анна Курилко, Петро Лиховід, Петро Олива, Іван Пігуляк, Григорій Мазурик, Лев Чумак.

По 3 дол.: Михайло Бобецький.

Разом: 63.00 дол.

Разом ціла збірка дала суму 633.00 дол.

∴

Покійник вів змістовне й вартісне життя, повне трудів і посвяти для громади і своєї нації. Наша громада прикладно оцінила Його заслуги й організовано віддала Йому заслужену пошану.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Л.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У ДІТРОЙТІ

Ранньою весною 1971 р. проголошено, що під кінець тижня—в п'ятниці, суботи й неділі, над рікою Дітройт біля Кобо Голл відбудуватимуться фестивалі 14 місцевих етнічних груп. Українській етнічній групі визначено дні 6-го, 7 і 8 серпня.

Вже 26-го квітня, постала тут з рамени УККА ініціятивна група, яка розвинулася в Діловий Комітет, в склад якого ввійшли: інж. Б. Петріна—голова, інж. Б. Федорак та інж. В. Колодчин—заступники голови, п-і А. Волкер—координаторка, мґр Ф. Липецький—секретар, п-і Йоанна Фон Драґінда Кульчицька—імпрез. референтка, о. Б. Панчук ЧСВВ—реф. пропаганди і п-і Калина Миколенко—мистецька референтка. Цей Комітет відбув з представниками місцевих організацій 9 нарад, на яких опрацьовано плян переведення фестивалю. До участи в фестивалі зголосилися 13 світських і церковних організацій. Фестивалі почалися 18-го червня 1971 р. німецькою етнічною групою, кінчаються 12-го вересня мексиканською.

П'ятниця, 6-го серпня по полудні. Гарна, соняшна погода. На рікою рухома естрада, на ній видніє великий тризуб з маленьким жовтим хрестом над ним, у виконанні молодого Йосифа Фон Драґінди. Напроти естради—ворота з різнокольоровими прикрасами і безліччю електричних лямпок. Цю ілюмінацію видно вже здалеку і вона робить гарне враження.

Почавши від естради, розташованих побіч себе, 25 освітлених кіосків, прибраних різними орнаментами українського стилю. У них, наші дівчата і молоді пані в народних строях приваблюють різнонаціональну публіку прихвалюють виставлений на продаж товар і подають ціни. Кіоски з пивом і холодними напитками обслуговують переважно молоді хлопці теж в народних строях. В розпродажі тут українські потрави. Прохожі стоять перед кіосками з виробами українського мистецтва, вишиваними хустинами, подушками, рушниками, керамікою, тощо, подивляють і хвалять їхню красу, деякі навіть фотографують їх, але ці речі, виконані ручно, й дорогі, і тому слабше продаються.

Напроти кіосків, над берегом ріки, уставлені ряди лавок і столів, там сидять люди й споживають смачні українські страви. Між кіосками стоїть віз радіової станції ВМЗК—ФМ, з якого надають на платівках українські пісні й музику. Два кіоски призначені для інформації. В одному обслуга міняється, в другому майже, ввесь час сидить п-і Емілія Запорожець, а допомагає їй п-і Марта Віхорек. Роздають малу, шестисторінкову брошурку в англійській мові, опрацьовану о. Б. Панчуком. На першій сторінці цієї брошурки—тризуб, під ним напис—„Міт ді Юкрейнієнс" і карта України з більшими містами і Дніпром, на п'ятій і шостій сторінках представлена ноша східньої України, Буковини, Гуцульщини і Яворова, дерев'яна церква сімнадцятого сторіччя і українські писанки.

Мається враження, що фестивальна площа— це клаптик України, а ріка Дітройт—це наш Дніпро.

Година 6:30 пополудні. Перед естрадою—маса публіки. Естрада виповнена священиками, репрезентантами міста, членами Ділового Комітету і хору православної церкви св. Андрія, під керівництвом В. Спісарчука. Американський національний гимн, під акомпаньямент піяніна, відспівав диякон, Лев Колденко. Координаторка п-і А. Волкер відкриває фестиваль, вітаючи священиків, представників міста, Едукаційної Ради, Інтернаціонального Інституту, міського координатора фестивалів Е. Ґейджека й членів Ділового Комітету. З привітальними промовами виступає також голова Ділового Комітету інж. Б. Петріна, а після нього п-і Р. Маруся Бек з кінцевими словами, українською мовою— „Прийміть від нас хліб і сіль".

Слідує Молебень українською мовою. О. Б. Панчук, вдягнений в білу уніформу капеляна частини морської фльоти, пояснює суть Молебня—англійською мовою. Молебень відправляють разом сім католицьких, два православні, один євангелицький і один бабтитський священики: О. ігумен І. Лотоцький, о. С. Фединяк, о. декан монс. М. Бохневич, о. І. Прокопович, о. В. Климчук, о. Т. Прокопів, о. Д. Лазор, о. протопресв. М. Литваківський (прав.), о. А. Биковець (прав.), пастор В. Боровський (єванг.) і пастор П. Бура (бапт.). Співає згаданий вище церковний хор. Апостола, українською мовою читає, пастор В. Боровський, англійською пастор П. Бура. Молебень, за кінчує хор піснею „Боже Великий, Єдиний". Солідарність священиків чотирьох українських Церков викликала дуже сильне враження. Формальну сторінку фестивалю, диякон Лев Колденко закінчує—відспіванням українського національного гимну.

О годині 8-ій увечері починається мистецька частина фестивалю. Її започаткував танцювальний ансамбль, під керівництвом Йоанни Фон Драґінда-Кульчицької, за ним слідував квартет бандуристів, під проводом Г. Назаренка й закінчив її той же танцювальний ансамбль, якому до танцю приґравала оркестра С. Заяця.

В суботу й неділю програма починалася зараз після полудня і тривала до 10-ої години увечері. Участь брали: Оркестра С. Заяця, дитячий танцювальний ансамбль, співачка Христина Липецька, (вона під акомпаньямент піяністки Надії Воляник з Клівленду відспівала три пісні), квартет бандуристів під кер. Г. Назаренка, Лідія Княгиницька, граючи на бандурі, відспівала кілька народних пісень.

Подібна програма відбулася в неділю з тією різницею, що в ній взяли ще участь балерина Мотря Макар з групою учнів своєї балетної школи, ансамбль бандуристів Української Православної Ліги, під кер. П. Китастого і оркестра родини Ондуських, зложена з двох синів і двох доньок, під кер. батька Якова Ондуського. В суботу й неділю розважав гостей грою на гармонії Р. Томяк.

Справжньою атракцією фестивалю був виступ молодих танцюристок і танцюристів в гарних народних строях під проводом Йоанни Фон Драґінда-Кульчицької, яким до танців приґравала з радости, оркестра С. Заяця. Під час вибивання присюдів публіка гуділа, а „чужинці" кричали „Бютифул, бютифул!".

Їх від довшого часу, вишколює згадана п-і Кульчицька, донька б. уєсусуса Евгена і Рожі Фон Драґінда. Ця молода і енерґійна жінка залишила працю медсестри й посвятилася майже виключно українському танцювальному мистецтву і робить це з великим замилуванням. Обдарована організаційними здібностями, зуміла зацікавити українськими народними танцями дітей і підростаючу молодь обох полів, яких число виносить кругло 300 осіб. У неї над усе є карність і послух, а рівночасно гарне відношення до учнів, які її за це люблять і радо приходять на проби.

Багато праці у фестиваль вклала п-і Анастазія Волкер, як також інж. В. Колодчин, який співпрацював з іншими членами Ділового Комітету, зокрема з п-ю А. Волкер, а під час фестивалю його око слідкувало за ладом, тощо. Завдяки гармонійній співпраці членів Ділового Комітету і представників організацій фестиваль пройшов з великим успіхом.

Про наш фестиваль писали місцеві англомовні щоденники „Ді Дітройт Нюз" і „Дітройт Фрі Прес", а телевізійні станції показували уривки з фестивалю. За словами міського координатора фестивалів Е. Ґейджека, український фестиваль відвідало майже чверть мільйона людей і це найкращий доказ його успіху.

Фр. Липецький

42 БАГАТОДІТНІ МАТЕРІ

Верховний Совєт СССР відзначив „званням „Мати-Героїня" 42 матерів в Українській ССР, „які народили і виховали десятеро чи й більше дітей". Такі матері живуть у 12 областях України. Що вони одержать, крім офіційного повідомлення про постанову, не відомо. На засіданні Президії Верховної Ради УССР 17 серпня розглядали, між ін., питання „про нагороду багатодітних матерів".

Збори Мирян УКЦеркви в Рочестері

Рочестер. — В дні 12-го червня ц. р. відбулися тут Збори Мирян, на яких присутні вислухали доповідь на тему: „Мартирологія Української Автокефальної Православної та Української Католицької Церкви та дії Українських Католицьких Владик на тлі цієї мартирології". По доповіді відбулась жвава дискусія. Присутні на залі склали понад тисячу долярів на фонд Церкви в Потребі та висловили надію, що синод Українських Католицьких Владик таки відбудеться і всі владики об'єднано врятують нашу Помісну Церкву від ліквідації, яку плянують її вороги.

Відійшов у вічність Лицар Зимового Походу...

З глибоким смутком і жалем повідомляємо друзів і знайомих, що 21-го липня ц. р., помер Полковник Армії Української Народної Республіки, Григорій Маслівець в м. Лос Анджелесі, Каліфорнія.

Григорій Маслівець народився 12-го березня 1898 р. в Україні на Полтавщині, в родині службовця. Закінчив клясичну гімназію, старшинську Військову Школу царського часу й Високу Технічну Школу в Празі (ЧСР), лісовий Відділ. По закінченні школи працював лісничим в приватному лісі графа Р. Черніна.

З вибухом революції, в 1917 р. залишив російську армію й вступив на службу в Армію Української Народної Республіки,—й перебував у її складі до кінця листопада 1920-го р. Приймав участь в походах: У Кримському — березень, квітень 1918-го р., у Зимовому Поході—грудень 1919-го року по травень 1920-го р., у Листопадовому Поході (Базар)—жовтень, листопад 1921-го р. Приймав участь в боях: перед Зимовим Походом—Тирасполь-Бендери в квітні, 1919-го р. Під Уманем—липень, серпень і вересень 1919-го р. В Зимовому Поході: Черкаси, Устинівка, Вознесенськ, Вапнярк, Мясківка. В літі, 1920-го р.: Китроси Серби, Білики, Яловець, Ялтушків, Дашківці, Жмеринка. В Листопадовому Поході: Скотиняни, Згарок, Стара Гута, Малин, в лісах під Базарем-Миньками.

Під час служби в Армії Української Народної Республіки перебував у таких військових частинах: в Гордієнківському кінному полку Запорізької дивізії та в 4-му Київському кінному полку Київської дивізії.

В листопадовому поході був поранений біля села Овратина. За участь в походах і боях був нагороджений Орденом Залізного Хреста і Хрестом Симона Петлюри.

Перебуваючи в Лос Анджелесі, Покійний довший час був Членом Пафіяльної Управи при церкві св. Апостола Андрія Первозванного, а також активно працював у політичних і громадських організаціях.

Д. Якубенко І. Дмитрів А. Ріпа

БАНКРУТСТВО СОВЄТСЬКОЇ СИСТЕМИ

(Закінчення зі стор 2-ої)

членських правах колишніх: президента ЧСР — Новотного, голову міністрів Широкого, міністра безпеки і словацького партійного секретаря Вацілєка, міністра внутрішніх справ — Павла Давіда, міністра юстиції — Стефана Райса і т. д.

Отож колишні головні експоненти скрахованого сталінського курсу стали тепер дороговказом сучасної політики „визволеної" ЧСР!

Це тільки зайвий раз свідчить про банкрутство цілої совєтської системи!

✝

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
із смутком повідомляє Українське Громадянство, що дня 16-го серпня 1971 р. відійшла у Вічність

бл. п.
МАРІЯ ЛІВИЦЬКА

вдова по св. п. Президентові Андрієві Лівицькому.

На переломі століття бл. п. Марія Лівицька була членом Укр. Студ. Громади в Києві, а згодом членкою Укр. Жіночої Громади там же. У 1902 р. стала членом Вільної Громади РУП (Революційної Української Партії) спершу у Києві, а потім у Лубнях. За це була обвинувачена і відповідала перед судом. В часі революції 1917 р. була головою виборчої комісії до Установчих Зборів. Потім на еміґрації довгі роки очолювала Союз Українок-Еміґранток у Варшаві. Як дружина Президента Укр. Нар. Республіки в екзилі віддано сповнювала всі обов'язки, що їх те становище вимагало.

Похорон відбувся 21-го серпня 1971 р. на Українському Православному Цвинтарі у Бавнд Бруку.

Родині Покійної, як і Членкам СУЕ висловлює щире співчуття

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
У ДЕВ'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
СВ. П. МИРОСЛАВИ ДРАГАН
БУДЕ ВІДПРАВЛЕНА
В ПОНЕДІЛОК, 30-го СЕРПНЯ 1971, О ГОД. 6:30 РАНО
В КАПЛИЦІ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА
ПРИ БЕНТЛІ ЕВЕНЮ В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого й Незабутнього МУЖА, БАТЬКА й ДІДУНЯ

бл. п.
Мґр. ЕВГЕНА БЛАГІТКИ

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в неділю, 5-го вересня 1971 року, 12-та год. дня
в церкві СВ. ПЕТРА й ПАВЛА в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

В глибокому смутку:
дружина — ІРИНА
доньки: ХРИСТИНА з мужем інж. ЮРІЄМ БАЛИНСЬКИМ і донею ОКСАНКОЮ
ЛІДА
сини: АНДРІЙ з дружиною ІВАННОЮ й доньками — КАРУСЕЮ й СЯСЕЮ
ОЛЕСЬ

Пластові табори на оселі „Писаний Камінь"

(Л.Г.). — Табори УПЮ і УПН відбулися на Пластовій Оселі „Писаний Камінь" біля Клівленду в реченцях від 3-го до 25-го липня 1971 року і нараховували разом приблизно 140 осіб. Новацькі табори УПН-ок під проводом ст. пл. Соні Слободян, Буриверхи, і УПН-ів під проводом ст. пл. Ігора Микитина, Л.Ч., переведені з добре розплянованою для новацтва програмою. Ст. пл. Соня Слободян має надзвичайно добрий підхід до новачок. Вона вже четвертий раз була командантою табору новачок на оселі „Писаний Камінь". Ст. пл. Ігор Микитин з братчиками з великою посвятою працював над уже модерно вихованими новаками.

Найцікавіші були і зовнішнім виглядом і змістом табори юнацькі. Завдяки молодим виховникам з вишколом Лісової Школи і Школи Булавних юнацькі табори починають набирати цілковито відмінного характеру від колишніх таборів.

Далеко в лісі через два мости провадила до хлоп'ячого табору викорчувана юнаками стежка. Модерністична брама, яку збудували таборовики, підкреслювала романтику і таємничість цього ж табору. До високих дерев тулилися шатра, а над всім цим був командант ст. пл. Славко Станчак, Хмель. Його стала транспортація — мотоцикль, його зовнішній вигляд дещо заскочив би старших сеньйорів, бо ж він має довше волосся і бороду. Але його табір захопив всіх учасників. Він зумів підкреслити романтику пластування і показати, що для модерної молоді в Пласті є місце. Для теперішнього юнацтва це надзвичайно важливі прикмети. Воно перестало захоплюватися мілітаризмом, йому треба показати, що Пласт іде з духом часу.

Табори юначок під проводом енергічної командантки ст. пл. Наді Казимири під кожним оглядом були пристосовані до дівчат. Меншу ролю відігравала піонірка, бо в програмі увага була звернена на такі речі, як ручні роботи, спів і поезія. Дуже вдало юначки перевели вечір Івана Купала, шукаючи до пізньої ночі цвіту папороті. Командантка Надя підшукала родину Амішів, яка мешкає в околиці табору і з юначками відвідала цю велику сім'ю, розказуючи їй про Україну і наші звичаї. Юначки з захопленням приглядалися до примітивного життя цієї родини, яка не вірить в жадні технічні улегшення, працює на ріллі і живе виключно з неї. Ця прогулька була неначе кроком взад до стилю життя наших предків.

В неділі Богослуження для таборовиків і гостей відправляв незаступимий пластовий капелян о. Іван Оришкевич.

Всі справи, зв'язані з табором, полагоджував пл. сен. Ярослав Кришталович, Чорноморець, який вже від першого табору в 1966 році на оселі „Писаний Камінь" очолює ОТК. Не раз приходиться подивляти його терпеливість і посвяту.

На інших постах були: пл. сен. Богдан Ковч, Бурл., пл. сен. Євген Небеш, Бурл., пл. сен. Орися Волчук, Буриверхи, в адміністрації. Пл. сен. Ліда Голіян, Буриверхи, інтендант. Пані Дарія Городиська — медсестра. Пл. сен. Микола Грушкевич, Войнарівці, пл. сен. Олександер Якубович, Л.Ч., лікарська опіка. Кулінарні справи, які роблять славу оселі, провадили: Л. Яципин, Л. Бенцалева, З. Телішевська, М. Царик з Балтімору, а їм до помочі було ще кілька пань.

Календарець зайнять на Оселі „Писаний Камінь" в серпні і вересні 1971:

11 серпня — З'їзд Куреня УПС ім. Войнаровського.
15 серпня — Пластовий Фестин станиці Клівленд.
20 - 30 серпня — Табір Куреня УПЮ-ок ім. О. Косач з Торонта.
4 - 6 вересня — З'їзд УСП.
11 вересня — З'їзд Куреня „Лісові Чорти".
25 вересня — Обжинки, влаштовує Пласт-Прият станиці Клівленд.

В ЗАЛІ ЖИДІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ „ЄШІВА" в Ню Йорку було знайдено підкладену невідомими особами велику бомбу. Поліція знешкодила її. Бомба була сконструйована так, що могла вибухнути від найменшого доторку чи страсення.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКІЙ МИТРОПОЛІЇ ПРОГОЛОШЕНО 20-го ЛЮТОГО 1972-го РОКУ ДНЕМ ПОМІСНОСТИ УКЦЕРКВИ

(Закінчення з 1-ої стор.)

Львівського Архиєпископа й Галицького Митрополита Кир Йосифа Сліпого. З цієї нагоди Українська Католицька Ієрархія вільного світу видала пропам'ятне Архипастирське Послання, а наша Архиєпархія приготовила брошуру „Пастир в кайданах" й розповсюднила її з відповідним письмом у цілому світі, інформуючи всіх Ієрархів й католицьку пресу світу про в'язнення й переслідування українських католицьких Владик на чолі з Митрополитом Кир Йосифом Сліпим. Доручено також відбувати мольби й служити Божественні Літургії в намірені нашого Ісповідника й очолюваної ним Церкви.

Боже Провидіння вислухало наші молитви й уже в наступному році совєтська влада, на інтервенцію тодішнього Папи Івана XXIII звільнила Митрополита Сліпого, який не лише несподівано з'явився 1963 року на Вселенському Соборі, але й законтивізував на ньому справу створення Українського Католицького Патріярхату.

Тому, подібно як 10 років тому, так і тепер нам треба слати усильні мольби до Всевишнього, щоб поблагословив усі шляхетні намагання Української Католицької Церкви. Нагоду до цього дає нам щаслива дата 80-ліття Його Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, яка тісно в'яжеться з 9-річчям радісного звільнення з каторги Його Блаженства.

Користаючи із цих роковин, проголошуємо День Помісности Української Католицької Церкви, який плянуємо відбути в нашій Митрополії 20 лютого 1972 року. Точніші дані й програму святкувань Дня Помісности проголосимо внедовзі.

Археологічні розкопи підтверджують переказ про легендарного Кия

(Закінчення з 1-ої стор.)

ром мурування палац можна датувати першою половиною X століття. Він був резиденцією княгині Ольги і Святослава. Будівля зруйнована і згоріла під час нашестя татар. Цікаво, що незабаром після катастрофи люди почали повертатися на свої колишні місця, будували собі житла. Одне з них виявлено над руїнами стародавнього палацу."

Коментуючи висліди цих розкопів, відомий спеціяліст з історії стародавнього Києва й автор багатьох праць з цієї ділянки кандидат історичних наук П. П. Толочко сказав:

„В руках дослідників, нарешті, з'явилися предмети, за якими можна точно датувати давнє городище, виявлене на Старокиївській горі. Корчацький посуд документально підтверджує, що історичний переказ про заснування Києва полянським князем Києм належить до шостого-сьомого століття. Не менш важлива знахідка — кам'яний палац у центрі дитинця. Це приміщення згадувалось у літопису 945 року, але досі археологам не вдавалося його знайти. Тепер можна впевнено сказати, що культура кам'яної архітектури була відома на Русі задовго до прийняття християнства."

СПОРТ

„Чорноморська Січ"-Елизабет СК 1:0 (/0:0).

Юньйон 20-го серпня—Чергового успіху добилися футболісти „Ч. Січі", в цьогорічному літньому сезоні, цим разом в змаганнях за Чашу Райнгольда в яких „січовики" перемогли чільний німецький клюб-чемпіона ЗСА 1969-70, минулорічного першуна своєї групи НАФС (Оберліга-ДАФБ) яким є Елизабет. Завдяки цьому успіхові „Ч. Січ" остаточно здобула першенство „А" групи турніру і цим самим ввійшла до фіналу в якому зустрінеться з клюбом „Айріш-Амерікенс" Елизабет, першуном „В" групи.

В грі як і можна було сподіватися, обидві дружини віддали усі свої технічні засоби, фізичні сили і велику дозу завзяття для осягнення перемоги. В першій половині ініціятиву тримали господарі, а їхній швидкий напад: Ганіген - Сацко - Волянов-О'Доннел провели цілий ряд атак, які з успіхом розбила дефензива „Ч. Січі": Паньків - Касіяненко, Заремба-І. Паливода - В. Каздоба. Вислід половини так і не змінився 0:0.

Образ гри значно змінився після перерви, „Січовики" почали відважніше проводити свої акції, завдаючи дефензиві німців значно більше роботи. Знаменитий воротар Елизабету-Татуліч (югослав) майстерно оборонив своєї твердині і влучно диригував грою своїх оборонців. В кінцевій фазі зустрічі, бажаючи вдержати ремісовий вислід, який вистачав німцям для здобуття першенства групи, тренер Елизабету зробив тактичну заміну, виславши до гри дефензивного змагуна на місце напасника Сацка. Остаточна розв'язка, щодо висліду тієї гри наступила 7-м хвилин перед закінченням зустрічі. З 4-го з ряду в цьому часі наріжного викопу (корнера) в гущі під воротами німців м'яч неначе ракета влетів до сітки воріт, що його чудово спрямував головою Лужняк, 1:0. Після цього німці провели ще два небезпечні рейди в підворіття „Ч. Січі", але бажаного вирівняння не здобули.

За цей черговий осяг, на відзначення заслуговує ціла дружина „Ч. Січі" в якій немає великих „зірок", але є дух, завзяття і велика воля до перемоги. Завдяки цьому „Ч. Січ" здобуває значні успіхи. В складі Елизабету виступає минулорічний „січовик" Л. Ренерей і Степан Юрчак, який правдоподібно перейде до „Ч. Січі".

Склад „Ч. Січі": Лісевич, Касіяненко, Паньків, І. Паливода, Заремба, Л. Вільчак, В. Каздоба, Леонів, Д. Паливода, М. Фарміґа, Л. Лужняк,, Ілич, О. Фарміґа, Вас. Каздоба.

Кінцевий показник табелі гор „А" група

		точок	воріт
1.	„Ч. Січ	5:1	4:1
2.	Елизабет СК	3:3	3:1
3.	Італіян СК	2:4	1:3
4.	Скатс-Амерікенс	2:4	2:5

В наступну п'ятницю вечором відбудеться фінальна зустріч за Чашу Райнгольда й фінансову нагороду в якій „Ч.Січ" зустрінеться з елизабетським клюбом „Айріш-Амерікенс.

В неділю 29-го серпня відбудуться цікаві футбольні змагання в рямцях Дня Українського Народного Союзу в яких „Ч. Січ" зустрінеться з Мадярським Спортовим Клюбом Вудбрідж.

О. Твардовський

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
(P.O. Box 346)
JERSEY CITY, N.J. 07303
ДОЛУЧУЮ 25 ЦЕНТІВ — прошу змінити мою адресу:

Моя СТАРА АДРЕСА була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС)
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
.... Zip Code ......